از چه دریچه‌ای می‌نگریم

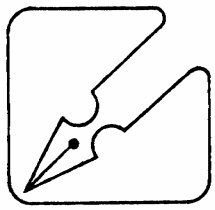

بسم‌ا . . . الرحمن‌الرحیم

سخن گفتن با اهل سخن گرچه مشکل می‌نماید اما بس شیرین است ، زیرا هم اهلیت وجود دارد و هم ورود کافی به مسأله و این دو ویژگی مشکل کار را به حداقل می‌رساند . شیرینی امر وقتی مشخص‌تر می‌شود که اهلیت همراه درد باشد ، دردی که از اعماق وجود برمی‌خیزد و دردهای دیگران را منعکس می‌کند، دردهایی که جانسوز است و ریشه در عوامل گوناگون دارد. مطلب حائز اهمیت این است که دردها به درستی شناخته شـده و درمان با داروی مناسب انجام گیرد .

ملت مسلمان و انقلابی ایران که با ایثار و جانفشانی بسیار ، انقلابی بزرگ را به پیروزی رساند و دست استبداد و استکبار را به رهبری قائد اعظم حضرت امام خمینی رضوان‌ا . . . تعالی علیه از این کشور کوتاه کرد اکنون میرود تا با رهبری شاگرد بزرگوارآن زعیم ، اهداف انقلاب اسلامی را در زمینه‌های مختلف جامهٔ عمل پوشانده و دستاوردهای عینی آن را به نمایش گذارد . این ملت سلحشور که سرآمد مستضعفین جهان است اکنون به دنبال درمانِ دردهای خویش است ، دردهایی که ریشهٔ دو هزار و پانصد ساله داشته و جنبه‌ها و ابعاد بسیار گوناگون دارد .

برماست که بخشی از این دردها را درحد توان درمان بخشیم و در انجام این فریضه مقدس هیچگونه کوتاهی نکنیم . همکاران پزشک و داروساز مـا قطعا" از ویژگیهایی لازم برای اجرای اهداف انقلابی فوق برخوردارند چرا که هم اهل دردند و هم اهل فن و اگر اینگونه نبود انتخاب این حرفه مقدس را به دنبال نمی‌داشت .

مسأله دارو، درمان و بهداشت از مهمترین مسائلی است که هر کشور و حکومتی با آن مواجه بوده و درصد تأمین آن میزانی برای تشخیص موفقیت هر حاکمیت است. مقوله‌ء دارو و درمان در جهان پس از تغذیه مهمترین مسأله برای حکومتها تلقی می‌شود و از وظایف اساسی هردولتی تأمین بهداشت و درمان برای مردم است. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران توجه خاصی به این مهم داشته و در چندین اصل به آن پرداخته و بهداشت و درمان را حق همگانی شناخته است.

اصل سوم قانون اساسی که وظایف کلی دولت را در شانزده بند تعیین می‌نماید به تأمین بهداشت به عنوان یکی از وظایف اصلی دولت اشاره کرده ودر بند دوازده چنین آورده است:

اصل سوم بند دوازده: پی‌ریزی اقتصاد صحیح و عادلانه برطبق ضوابط اسلامی جهت ایجاد رفاه و رفع فقر و برطرف ساختن هر نوع محرومیت در زمینه‌های تغذیه، مسکن و کار و بهداشت و تعمیم بیمه. نکته جالب توجه در این بند این است که تأمین بهداشت، بیمه و . . . . هدف نهایی پی‌ریزی اقتصاد کشور قرار گرفته است و دولت باید به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که هیچ‌گونه محرومیتی در زمینه‌های فوق برای مردم ایجاد نگردد. اهمیت قضیه در این مورد از دید قانون اساسی وقتی بیشتر مشخص می‌شود که به سایر بندها نظر افکنیم و موضوعاتی را که در آنها مورد توجه قرار گرفته است مد نظر قرار دهیم. اینجاست که درمی‌یابیم مسأله بهداشت و بیمه در کنار مسائلی مانند طرد کامل استعمار و محو هرگونه استبداد، تأمین آزادیهای سیاسی، تقویت بنیه‌ء کامل دفاعی، تنظیم سیاست خارجی و . . . قرار داده شده است که با توجه به اهمیت این موضوعات، حساس بودن قضیه برای قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بیش از پیش مشخص می‌شود.

اکنون با توجه به توضیحات فوق به سراغ اصل بیست‌ونهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران می‌رویم که با توجه به عیان بودن مطلب نیازی به بیان احساس نمی‌شود:

اصل بیست‌ونهم: برخورداری از تأمین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری، از کار افتادگی، بی‌سرپرستی، درراه ماندگی، حوادث و سوانح، نیاز به خدمات بهداشتی و درمانی و مراقبتهای پزشکی به صورت بیمه و غیره، حقی است همگانی. دولت موظف است طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم خدمات و حمایتهای مالی فوق را برای یک‌یک افراد کشور تأمین کند.

گرچه توضیح بیشتر در مورد اهمیت مسأله بهداشت و درمان در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به نظر ضروری نمی‌رسد اما دریغ است که در این مجال به بند یک از اصل چهل‌وسوم قانون اساسی که ضوابط اقتصادی جمهوری اسلامی ایران را مشخص می‌سازد نپردازیم.

اصل چهل‌وسوم: برای تأمین استقلال اقتصادی جامعه وریشه‌کن کردن فقر و محرومیت وبرآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، با حفظ آزادگی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر اساس ضوابط زیر استوار می‌شود:

۱ــ تأمین نیازهای اساسی: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش وامکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همه.

۲ــ . . . . . .

با توجه به شرح اهمیت بهداشت و درمان در

قانون اساسی ، اهمیت مسأله دارو به گونه‌ای است که توضیح فراوان را ضروری نمی‌سازد زیرا درمان بدون دارو ناقص و تشخیص امراض و معالجهٔ آن بدون مصرف دارو ابتر است . یکی از کارهایی که برای تأمین بهداشت ، درمان و داروضروری بنظر می‌رسد تهیه نشریاتی است تا ابعاد گوناگون مسأله را بطور مدام مورد بررسی قرار داده و آخرین اطلاعات لازم را دراختیار پزشکان و داروسازان و همچنین مسئولین مربوط قرار دهد ، تا تصمیم گیریها را آسانتر و صحیح‌تر نماید. این نشریه می‌تواند مشکلات را به مسئولین ذیربط منتقل و همچنین محدودیتهایی را که گریبانگیر مسئولین است به شاغلین حرف پزشکی انتقال دهد و از این طریق زمینه همکاری دوجانبه‌ای را آماده نماید تا انشاءا . . . مقدمات پیاده نمودن اهداف قانون اساسی مهیا گردد .

خوشبختانه تاکنون نشریات گوناگونی در زمینهٔ بهداشت و درمان تهیه و منتشر گردیده که تا حدود زیادی پاسخگوی نیاز جامعه پزشکی و دارویی ایران بوده است ، اما تاکنون مسأله دارو با توجه به ابعاد گوناگون آنگونه که باید مورد توجه قرار نگرفته است . لذا تصمیم ما بر این است که هم خود را بیشتر بر مسأله دارو نهاده و ابعاد گوناگون آن را مورد بررسی قرار دهیم ، ضمن اینکه مسائل بهداشت و درمان را از نظر دور نمی‌داریم . مطالب مهمی از قبیل : آخرین تحقیقات علمی در مورد داروها ، شناخت و معرفی داروهای جدید ، صنعت و تولید دارو در ایران ، مصرف دارو ، کمبود دارو ، قیمت دارو ، واردات دارو ، صادارات دارو، آموزش در دانشکده‌های داروسازی ، توزیع دارو ، اعتیاد به دارو ، طرح ژنریک و مقابله با شرکتهای چند ملیتی دارویی ، مشکلات داروخانه ، قاچاق دارو ، بیمه و خدمات اجتماعی ، وضعیت دارو و داروسازی در کشورهای سرمایه‌داری ، سوسیالیستی و جهان سوم و . . . . . از جمله مطالبی است که می‌تواند به‌صورت دقیق در این نشریه مورد توجه قرار گرفته و به آن پرداخته شود . نکته مهم دیگری که انتشار این نشریه را ضروری می‌سازد ایجاد ارتباط علمی و آموزشی با کلیه همکاران پزشک و داروساز است که به دلیل مشغله فراوان فرصت مراجعه به آخرین نشریات و مجلات علمی را نداشته و همیشه از دریافت دستاوردهای جدید علمی محرومند . امید است این نشریه بتواند در جهت دستیابی به اهداف فوق گامهای مثبتی بردارد .

در پایان ذکر این نکته را ضروری میدانیم که گام نهادن در این وادی پهناور بدون عصای دست و نور هدایت امکان‌پذیر نیست و اگر این دو حاصل نشود موفقیتی به‌دنبال نخواهد داشت. از خداوند متعال می‌خواهیم که همیشه نور هدایتش را فرا راه ما قرار دهد و از همکاران عزیز تقاضا داریم ما را در همهٔ زمینه‌ها یاری نموده تا انشاءا . . . این راه را به بهترین وجه بپیمائیم .

همزمانی انتشار اولین شمارهٔ نشریه با یازدهمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی ایران نوید بخش این پیام است که همیشه و در تمام مراحل ، پی‌گیر اهداف مقدس این انقلاب که همانا استقلال و حرکت در مسیر الله است ، خواهیم بود .

دکتر سید محمد صدر